

Sjøfuglkartverket på nett !

Nyhets sak 05-09-2005

Norsk institutt for naturforskning, NINA,

er et nasjonalt og internasjonalt kompetansesenter innen naturforskning.

Vår kompetanse utøves gjennom forskning, overvåking og utredningsarbeid.

NINA har ca 150 ansatte. Vi har kontorer i Trondheim, Oslo, Lillehammer og Tromsø.

NINA er et institutt i Miljøalliansen.

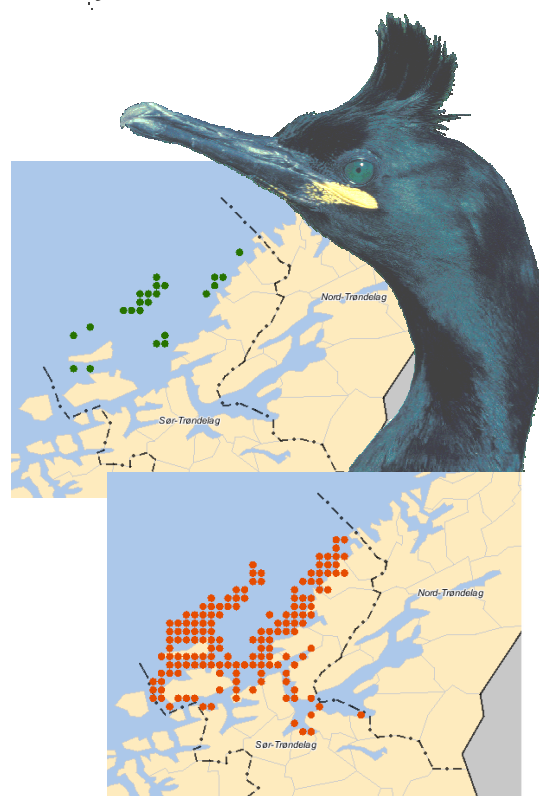
Lag dine egne sjøfuglkart

Det nasjonale sjøfuglkartverket er en nasjonal database med informasjon om forekomst av sjøfugl og andre fuglearter med marin tilknytning langs norskekysten. Databasen er et viktig informasjonsverktøy for offentlig forvaltning, og et sentralt verktøy ved eventuelle oljeutslipp. Det er nå utviklet en åpen innsynsløsning på internett som gjør det mulig å ta ut egne kart basert på oppdaterte data fra databasen. Dette kan blant annet benyttes i skoleverket.

Folk flest kan nå få tilgang til sjøfuglkartverket og hente ut kart over utbredelsen til utvalgte sjøfuglarter i hekke- og overvintringsperioden. Resultatene framstilles i ruter på 5x5 km. En kan fritt velge art, og om en vil ha kart for hele landet, en landsdel eller bare et enkelt fylke.

Sjøfuglkartverket har lenge vært et viktig arbeidsverktøy for offentlig forvaltning. Bruksområder er blant annet verneplanarbeid, konsekvensanalyser og oljevernberedskap. Dataene har kommet til nytte i en rekke oljevernaksjoner.

Det nasjonale sjøfuglkartverket er utviklet med tilskudd fra miljøforvaltningen. Det vil bl.a. ha stor nytteverdi for det pågående arbeidet med SEAPOP (se info på neste side) og en langsiktig oppfølging av forvaltningsplanen for Lofoten-Barentshavet. All informasjon om forekomst av norske sjøfugler som samles inn gjennom SEAPOP-programmet vil bli lagret i sjøfuglkartverket.

Eksempler på kart tegnet ut med den åpne internett-tilgangen til Det nasjonale sjøfuglkartverket: Utbredelsen til toppskarv (innfelt) om sommeren (grønt, øverst) og vinteren (rødt, nederst) i Sør-Trøndelag fylke. Foto © T. Anker-Nilssen

Kontaktpersoner sjøfugl

Svein-Håkon Lorentsen
shl@nina.no

Tycho Anker-Nilssen
tycho@nina.no

Tungasletta 2
7485 Trondheim

Tel: 73 80 14 00
Fax: 73 80 14 01

<http://www.nina.no>

Med denne tilgangen til sjøfuglkartverket er en viktig brikke for NINAs sjøfugl-web på plass. Sidene kommer på nett i løpet av høsten 2005, og vil også presentere mye annen informasjon fra vårt forsknings- og overvåkningsarbeid på sjøfugl. Samtidig vil vi lansere et eget saksbehandlingsverktøy som gir mer detaljert innsyn i sjøfuglkartverket. Dette vil i første omgang bli tilrettelagt for brukere i offentlig forvaltning.

Aktuelle rapporter om SEAPOP

- NINA Rapport 1
Behovsanalyse, konsept og plan for SEAPOP-programmet
- NINA Minirapport 89
Resultater fra et pilotstudium gjennomført for OLF i 2004

Rapportene finner du på
NINAs hjemmesider
<http://www.nina.no>

SEAPOP - Seabird Population Management and Petroleum Operations

- Selv om SEAPOP er et nasjonalt kartleggings- og overvåkingsprogram for sjøfugl, har det et engelsk akronym for å fremme internasjonal kunnskapsutveksling om sjøfugl.

NINAs faglige partnere i SEAPOP

- Norsk Polarinstitutt
- Tromsø Museum, Universitetsmuseet

SEAPOP-programmet og forvaltningsplanen for Lofoten-Barentshavet

Norges rike sjøfuglsamfunn er ikke bare symboler på et rent og produktivt havmiljø. De viser seg i stadig større grad å være tidlige og velegnede indikatorer på viktige endringer i de marine økosystemene som vi er så avhengige av. Sjøfugl har derfor betydelig nytteverdi i forhold til samfunnets ressursutnyttelse og forståelse av sårbarhet og miljørisiko. For å kunne sikre en mest mulig bærekraftig utvikling i norske havområder, må en være i stand til å forutsi, og skille fra hverandre, endringer som forårsakes av menneskets inngrep og de som skyldes naturens egen variasjon.

Dette er en av de overordnede målsettingene for kunnskapsprogrammet SEAPOP. Programmet er nå under etablering i nordområdene, hvor det er knyttet særlig store økonomiske interesser og forventninger til de rike fiskeri- og petroleumsressursene. Samtidig er muligheten for store oljeutslipp, ikke minst fra en økende utskipping av olje fra russisk sektor økende. I disse områdene finner vi også noen av våre mest sårbare naturtyper med store forekomster av sjøfugl. På toppen av dette kommer effektene av menneskeskapte klimaendringer, som forventes å bli størst i våre arktiske områder.

SEAPOP er et nasjonalt program hvor langsiktig forskning og overvåking styrker muligheten for kunnskapsbaserte beslutninger og gir gode muligheter for å følge utviklingen i naturmiljøet etter at viktige beslutninger er tatt - enten dette gjelder oljeutvinning, fiskerinæring eller andre aktiviteter. Nordområdene er prioritert i første fase av oppbyggingen av programmet. SEAPOP er initiert med innsats både fra myndigheter og oljeindustri ut fra en erkjennelse om at man har felles behov for kunnskap om sårbarheten til våre viktigste marine miljøressurser og økosystemene de tilhører. I denne sammenheng er den kommende forvaltningsplanen for Lofoten og Barentshavet én viktig arena for samhandling mellom interessene.

Noen ferske eksempler

Et par eksempler på nytteverdi er resultater fra sjøfuglovervåkingen på Røst i 2005, hvor det atter en gang ble påvist sviktende ungeproduksjon hos lunde. Lunden henter føde langt til havs, og forskerne avdekket en svært dårlig årsklasse for sild på drift nordover. Ikke bare fant man forklaringen på årets

høye ungedødelighet, men dette signaliserer også reduserte forekomster av ung sild i oppvekstområdene i Barentshavet. Samtidig ble det dokumentert at god produksjon for skarvene på Røst skyldtes rike forekomster av første-års yngel av sei i tareskogen. Også dette er signaler av betydelig interesse for norsk havforskning og fiskerinæring for årene som kommer.

Toppskarv i positur
Foto © T. Anker-Nilssen

Oppfølging av St.meld. nr. 21

Arbeidet med SEAPOP og Det nasjonale sjøfuglkartverket har også høy relevans for Artsdatabankens arbeid og er gode eksempler på systemer som støtter opp om politikken i St.meld. nr. 21:

- Kunnskapsbasert forvaltning
- Økt kunnskap gir bedre planlegging (fakta, stedfesting, kart m.m.)
- Styrke forskning og kartlegging, identifisere særlig sårbare arter og biotoper
- Økt økosystemforståelse for å skille naturlige og menneskeskapte påvirkningsfaktorer
- Skape tillit til kunnskapsgrunnlaget, nøytralt og med god kvalitet.